

Liaison tussen de voorgestelde Europese Douane Unie en een vrije handelszone.

Derde bijeenkomst van de speciale Werkgroep No. 17 op 29 en 30 oktober 1956.

Het hoofdonderwerp van de samenspraak tussen de vertegenwoordigers van de Brusselse 6 en de vertegenwoordigers van de andere O.E.E.S.-landen bestond ditmaal uit het vraagstuk der ontsnappingsclausules.

Vooropgesteld zij, dat in het internationale gesprek, dat ook ditmaal wederom op bijzonder open wijze over de werkelijke hoofdzaken van de problematiek werd gevoerd, een geestelijke excursie op het gebied der mogelijke en nodige uitzonderingen steeds ook terugvalt op de materiële inhoud en doelstellingen van het primaire object zelve. Het is dan ook een voor de hand liggend verschijnsel, dat de aarzelingen die in het kader van de onderhandelingen tussen de 6 landen vooral van Franse zijde worden getoond, een zekere reflex vinden in de Parijse samenspraak.

Zo werd thans reeds aanstonds bij het begin van de discussie zowel van Franse als van Italiaanse zijde te kennen gegeven, dat harmonisatie bij voorbaat in min of meer concrete omschrijvingen overeen te komen, als het ware de prealabele elementen voor het tot stand komen van een gemeenschappelijke markt zijn. De Italiaanse interventies tendeerden in dit kader naar een herhaaldelijk pleidooi voor financieringsmiddelen van de partners voor het onderontwikkelde gebied van Italië.

De Engelse delegatie was ook ditmaal wederom zeer concreet in het poneren van een goed doordachte conceptie, uiteraard "à l'anglaise", maar ondanks dit praedicaat niet zonder verleiding voor vele andere gesprekspartners. De Britse vertegenwoordiger stelde voorop dat als doel van een vrijhandelszone duidelijk moet zijn overeengekomen het binnen een zekere termijn volledig elimineren van alle tarieven in het onderlinge verkeer. Een gesprek over ontsnappingsmogelijkheden ware dan ook alleen te zien voor de overgangsperiode, met betrekking tot de behoeften aan ontsnappingsmogelijkheden die dan zouden moeten inhouden de mogelijkheid het overeengekomen tempo van tariefafbraak incidenteel of generaal te vertragen, dan wel doorgevoerde verlagingen geheel of gedeeltelijk ongedaan maken.

Als omstandigheden, die voor een dergelijke actie de motieven zouden kunnen bieden, werden achtereenvolgens onder de loupe genomen:

1. betalingsbalansmoeilijkheden;
2. algemene economische oorzaken binnenslands (ernstige crisis, zich bijv. uitend in een overmatige werkeloosheid);
3. specifieke moeilijkheden in afzonderlijke sectoren van de nationale economieën.

Ad 1.

Opschorting of vertraging van de verplichting tot tarief-eliminatie als remedie voor betalingsbalansmoeilijkheden, werd als ondoelmatig en derhalve als onjuist en onaanvaardbaar gekwalificeerd, een mening, die eigenlijk door alle landen werd aanvaard. Slechts de Franse vertegenwoordiger, die zich persoonlijk bij deze opvatting aansloot, legde vragenderwijs verband tussen vraagstukken van tariefafbraak en het hantieren van het middel van de quantitative restricties. Dit laatste middel kon erger zijn dan het eerste, doch verder dan een dergelijke indice ging de Franse interventie in deze niet.

Ad 2.

Een situatie als hierbedoeld, zou op de eerste plaats een procédé van onderling overleg vereisen.

In ieder geval zou een dergelijke toestand niet moeten leiden tot een mogelijkheid van "exporting of troubles to the others". De gedachte tot onderlinge consultaties werd door iedereen aanvaard, terwijl ook een zekere eenstemmigheid niet viel te ontkennen met betrekking tot de procedure die uit dergelijke consultaties tot bepaalde conclusies zou kunnen leiden.

Vraagstukken van autonome beslissing dan wel meerderheidsbeslissingen bij al of niet gekwalificeerde meerderheid werden in dit verband summier aangeraakt. De algemene tendens ging zeker in de richting van pré-consultatie met meerderheidsbesluiten, behoudens in het geval van acute moeilijkheden (emergency cases), waar rechtvaardiging achteraf en aanvaarding van meerderheidsbesluiten de oplossing zou moeten geven.

Ad 3.

Hierbij kwam op de eerste plaats een algemene verwijzing aan de orde naar het uiteindelijk te kiezen systeem van tariefafbraak (flexibel of meer rigide). Hoe dan ook was de Engelse opvatting dat in beginsel bij het optreden van distorsies van specifieke aard de nationale autonomie dient te worden vervangen door een overleg-procedure, resulterend in een al of niet gekwalificeerd meerderheidsbesluit. In het bijzonder waarschuwde hierbij de Engelse vertegenwoordiger tegen een te gemakkelijk hanteren van escape-clauses. Immers, zo was de redenering, waar van de gemeenschappelijke markt resp. free trade area een grotere mate van specialisatie e.d. als het ware het doel is, zullen er verschuivingen moeten plaatsvinden. Indien dit soort verschuivingen te abrupt of te snel zouden optreden in bepaalde sectoren zonder dat bijv. in andere sectoren het vrijkomende arbeidersoverschot min of meer tijdig zou kunnen worden opgenomen of indien de financiering dan wel de andere activiteiten, voor aanpassing nodig, niet op voldoende korte termijn zouden kunnen worden opgebracht, kan een tempo-vertraging zinvol zijn, doch in ieder geval bepleit hij met nadruk zo min mogelijk escape clauses en de gebruikmaking daarvan zo beperkt mogelijk houden.

Met betrekking tot dit laatste chapter werd door de Heer Snoy geïndiceerd, dat in een gesprek te Brussel met betrekking tot de systematiek van de tariefafbraak modaliteiten in overweging zijn die van het in het rapport Spaak gepubliceerde procédé eventueel in belangrijke mate zouden kunnen afwijken, zodat een nader gesprek in een later stadium hierover met meer vrucht zou kunnen worden gevoerd.

Met betrekking tot de hierboven onder 1 en 2 weergegeven gedachten, waarbij, zij het met nuance-verschillen op bepaalde onderdelen, de vergadering zich grotendeels kon aansluiten, werd in meer principiële zin door de Heer Snoy in bijzondere mate toch aan het vraagstuk van de harmonisatie aandacht gegeven.

De consultatie-gedachte, die ook in de Engelse versie een belangrijke rol speelde, gaf hiervoor uiteraard een duidelijk aanknopingspunt. Men kan hierbij de vraag stellen, in hoeverre een min of meer vergaande detaillering van economische criteria bij voorbaat moet worden vastgelegd dan wel of men met erkenning van de noodzaak van intensief onderling overleg meer op "zien komen" moet spelen en de algemene werking in een gemeenschap met de grote veelheid van elkaar compenserende of elkaar corrigerende functies de voorkeur verdient.

Het spreekt vanzelf, dat hiermede ook weer aanstonds het ditmaal niet behandelde vraagstuk van de instituten een grote rol speelt. Daarnaast is het ook wel duidelijk, dat de politieke drang om tot de gemeenschappelijke markt der 6 landen te komen, en de houding die daarbij Frankrijk inneemt, kan leiden tot concessies die wel het politieke concept der 6 tot een realiteit kunnen brengen zonder dat dit nu in alle opzichten voor het economische concept van de gemeenschappelijke markt bijzonder bevorderlijk is.

Ik noteer hierbij nog, dat de Duitse delegatie zich beperkte tot het constateren dat wel enige beginselafspraken inzake hoofdlijnen van het economische beleid prealabel zouden moeten zijn. Het lijkt mij zeer waarschijnlijk dat in een later stadium dit vraagstuk, dat wij thans met een algemene aanduiding "harmonisatie" noemen, één van de kernpunten zal zijn. Het is hierbij moeilijk te denken, dat de Engelsen bereid gevonden zullen worden hun nationale bestel, waarbij bijv. sociale voorzieningen op somtijds geheel andere wijze zijn geregeld dan in de continentale landen, in wezenlijke mate te wijzigen. De Engelse samenleving heeft op sociaal en economisch gebied somtijds een andere regie dan bij ons - bijv. gezondheidszorg, de kolen en staalindustrie, de kernenergie berusten directer of vollediger op het overheidsbudget - bij nadere analyse zouden dit in het gehele economische bestel evenwel meer onbetekenende nuance-verschillen kunnen blijken te zijn, die elders hun tegenposten vinden, zoals ook tussen de Europese partners onderling allerlei verschillen bestaan die uiteindelijk een douane-unie niet in de weg staan en in een gemeenschappelijke markt de neiging zullen hebben naar elkaar toe te groeien. Er schuilt m.i. een zeker gevaar in te zeer de nadruk te leggen op de diverse harmonisatie-verlangens, waar Nederland ook in de gedachte van de gemeenschappelijke markt zeer aarzelend tegenover staat, indien wij spreken over een free-trade area, waarin de groep van 6 als één deelgenoot participeert, terwijl deze groep van 6 onderling een constructie sui queris beoogt.

Hierboven wees ik reeds op de bijzondere Italiaanse desiderata. Het zal nauwelijks betoog behoeven dat de vertegenwoordigers van Griekenland en Turkije dusdanig voorstander zijn van bijzondere preventieve maatregelen dat hun plaats in de free-trade area bijzonder moeilijk te bepalen zal zijn.

Een afzonderlijk gesprek werd nog gevoerd over de ontsnappingsmogelijkheden op het gebied van de quantitative restricties. De vergadering was o.i. terecht van mening dat de in het O.E.E.S. en G.A.T.T.-bestel ten deze voorziene regels en procedures ook voor een free-trade area een bruikbare basis bieden.

Aan de plaatsvervangers werd opdracht gegeven om aan de hand van de gevoerde discussies deze gehele materie opnieuw te bezien teneinde de materie meer in het gelid te zetten.

Naast de ontsnappingsclausules stond ook de landbouwzaak op de agenda. Zoals te verwachten viel zijn hier geen nieuwe gezichtspunten geopend. De Britten waren nog niet in staat terug te komen op hun bij de vorige besprekingen ingenomen standpunt, terwijl de voorstanders van opnemings van de landbouw in de vrijhandelszone verklaarden niets te kunnen toevoegen aan hun vroegere pleidooien.

Wel werden de Zes uitgenodigd door de Britten iets meer te onthullen van de oplossingen die zij zich in Brussels verband voorstelden in deze sector doch de heer Snoy moest volstaan met "op zien komen" spelen.

Uit de discussie bleek, dat de Britten onder "landbouwsector" verstaan alle producten behorend tot categorie 1 van de liberalisatie-procedure.

Op verzoek van de Britse delegatie zal het Secretariaat een statistisch overzicht samenstellen van de handel in deze producten binnen de O.E.E.S.-landen en met derde landen, mede in verhouding tot de totale invoer. Deze documentatie zal tevens gegevens bevatten over de tariefvrijheid die reeds thans voor sommige dezer producten bestaat.

Aangezien de datum waarop de Raad het rapport van Werkgroep no. 17 verwacht (nl. 1 januari) langzaam maar zeker gaat naderen werden tenslotte enkele afspraken gemaakt over de verdere voortgang van het werk.

In ieder geval zal men weer 12 en 26 november bijeenkomen teneinde de rapporten van de plaatsvervangers over de originecertificaten, distorsies en "drawbacks" te bestuderen.

Over de voortgang der werkzaamheden der plaatsvervangers over de originekwesties bracht de Voorzitter van deze groep, de heer Hartogh verslag uit waarin hij met een zeker gematigd optimisme kon constateren dat voor de diverse problemen oplossingen (zij het wellicht meer dan één) in het verschiet liggen.

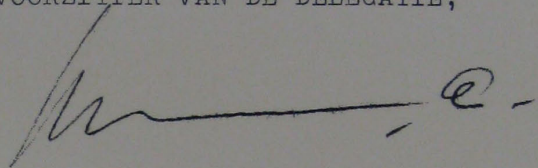
Tenslotte werd naar aanleiding van aandrang tot opening van zaken, welke door enige leden van het G.A.T.T. in de vergadering van de Contracterende Partijen van het G.A.T.T. werd uitgeoefend, een voorlopige procedure-afspraken als volgt gemaakt.

Met volledige erkenning van het feit dat het creëren van een gemeenschappelijke markt resp. een vrijhandelszone belangrijke beïnvloeding met zich kan brengen ten opzichte van de verhouding van en de economische relaties met niet tot dergelijke combinaties toetredende leden van het GATT, zal worden geconstateerd, dat de huidige fase van het overleg te Parijs zich niet leent tot concrete mededelingen, noch discussies in groter verband.

Toegezegd zal worden dat op een meer opportuun moment de GATT-partners over de voor hen zozeer van belang zijnde constructies zullen worden ingelicht.

DE VOORZITTER VAN DE DELEGATIE,

A handwritten signature in dark ink, consisting of a stylized, cursive name followed by a period and an '@' symbol.

31 oktober 1956

S-11-1121-75-11-'56